

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 8. marts 2015

Kirkedag: 3.s.i fasten/A

Tekst: Luk 11,14-28

Salmer:

SK: 721 * 447 * 449 * 369 * 166 * 192,7 * 675

LL: 721 * 369 * 166 * 192,7 * 675

Onde ånder, dæmonbesættelse, trolddom, magi, varsler i diverse genstande og fænomener, spådomme, clairvoyance, spøgelser, dødepåkaldelse, afgudsdyrkelse og hvad der ellers kan nævnes i denne sammenhæng er emnet i dagens evangelium, og findes også i GT-læsningen/andre steder i Bibelen. Jeg tror, at rigtig mange mennesker trækker lidt overbærende på skuldrene over, at det også skal være emne i gudstjenesten i folkekirken i år 2014. Var det ikke på sin plads med en revision af kirkeårets tekster, og så få valgt nogle andre end disse? Der er jo tekster nok at vælge imellem, så hvad med, at vi fik nogle tekster, der talte til os ind i vores hverdag.

For nogle mennesker hører alt dette med djævl, dæmoner og ånder til i Bibelens oldtid og nogle vil sige symbolverden, eller det er reminiscenser fra den mørke middelalder. Og hører vi om det i vores verden, så handler det ofte om uoplyste, isolerede befolkningsgrupper langt uden for civilisationen et sted i den tredje verden. Der er rigtig mange af os, der har et lidt skuldertrækkende forhold til alt dette, og mere eller mindre tager det rimeligt roligt, trækker lidt på smilebåndet af det og tænker lidt overbærende om mennesker, der tager sådanne ting alvorligt.

Der er også en tendens til, at vi faktisk underholdes af det. Det djævelske er underholdning! Undskyld, jeg spørger; men er der

ikke et eller andet sygt et sted, når det djævelske kan være underholdning? Men det kan det også kun, fordi vi ikke tager det alvorligt. Derfor kan det finde ind og fylde temmelig meget i sidste års julekalender for børn og deres familier på DR. Derfor kan det finde ind TV-serien Badehotellet, som for nyligt har kørt på TV2, hvor det jo nærmest er komisk og latterligt i Fru Fjeldsøs søster, Lydia Vetterstrøms, omgang med de dødes ånder. Derforuden finders der jo masser af TV-udsendelser og Film, der spiller på det okkulte som underholdning og fascination. Eller kommer det ind, fordi der faktisk er mange mennesker, der tager dette meget alvorligt?

På en eller anden måde har jeg selv altid været lidt delt omkring opfattelsen og oplevelsen af okkultisme. Jeg er ikke i tvivl om, at det findes og dets farlighed. Men jeg har på den anden side også altid kun kunnet forholde mig til det sådan på tredje hånd eller på det teoretiske plan. Og jeg har i den forbindelse også altid haft meget svært ved at prædike de søndage, hvor det er de bibeltekster, der er på. For helt i tråd med, hvad jeg før gav udtryk for som værende mange menneskers opfattelse af disse ting, så kan jeg heller ikke selv sige mig fri for, at der hurtigt bliver en form for distance mellem evangeliet med dets tale mod det okkulte og så min egen helt konkrete verden. Og et eller andet sted, så bliver denne ånde verden meget nemt på et intellektuelt plan.

Denne opfattelse hos mig selv fik noget af en overraskelse da jeg på et tidspunkt blev inviteret ud i et hjem, hvor man havde på fornemmelsen, at der var, hvad vi vil kalde spøgelser. Ganske kort forinden var et af familiens medlemmer død. Der var ikke noget at se i stuen; men når der blev taget billeder af stuen, så var det tydeligt at se en skikkelse i den. En skikkelse siddende i sofaen eller andet steds, og som fuldstændig lignede de billeder af afdøde, jeg også fik at se. Selv om det var en

tåget skikkelse, var der ikke tvivl om, at det var afdødes skikkelse, der sås i tågen. Skikkelsen kunne ikke ses i stuen, og kunne ikke ses i kameraet; men den var på alle billederne i alle kameraerne.

Sidste sommer læste jeg nok den mest uhyggelige bog, jeg nogen sinde har læst. "Besættelse og befrielse" af Jan Brus Pedersen. Den fik virkelig hårene på hele kroppen til helt konkret at rejse sig på mig. Jeg har aldrig i litteratur eller i TV eller i min fantasi oplevet noget så uhyggeligt, som det han i sin bog fortæller om sin fascination og leg med okkultisme og djævle. Det, der medvirkede til bogens virkelige dårlige oplevelse ved læsningen af den var, at den er en virkelig beretning om noget, der startede som uskyldig fascination og endte i dæmoni og djævlebesættelse. Han fortæller i bogen blandt andet om en præst, som jeg kender ganske godt, der var en blandt mange, der skulle hjælpe ikke bare ham, men hele hans familie ud af et fuldstændigt sindsygt djævelsk ondskab. Han og hans familie og de mennesker, der var rundt om dem, oplevede virkelig dæmonbesættelse af dem selv, deres hjem og andre omgivelser. De oplevede præcis det, der er på færde i dagens evangelium, at gang på gang vendte det onde endnu værre tilbage, når de troede, de havde fået det drevet ud af ham. Der var flere gange, hvor jeg gjorde korsets tegn foran mig, mens jeg læste bogen og bad til Gud, om at beskytte mig med sin gode Helligånd. Det er så frygteligt, hvad han kom til at opleve, fordi han skulle hygge sig og have det sjovt med at lege ånden i glasset.

For mig blev det to begivenheder, der for altid har forsikret mig om, at det dæmoniske findes også helt konkret. Og jo mere vi byder os til i det, for sjov eller for at dyrke det, hvilket nogle jo også gør, eller jo mere vi trækker overbærende og overfladisk

på skuldrene af det, desto nemmere ofre er vi. Og vi bliver ofre!

Bibelen siger ikke, at den slags ikke findes. Bibelen er helt ærlig omkring dette. Der findes en ånde verden. Og vi kan ikke melde os ud af den. Vi kan ikke sige, vi ikke vil have med den at gøre. Vi kan ikke sige ”Gå væk, jeg tror ikke på det!” For det er der! Og vi er nød til at tage det alvorligt.

Paradoksalt nok, har vi muligheden for på en og samme tid både at være beskyttet og et oplagt mål, et udvalgt mål. Skjuler vi os bevidst bag korsets tegn og fremelsker Helligåndens fylde og virke i os, så vil vi være beskyttet. Og det er ikke noget, vi skal ud og finde. Vi fik begge ting i dåben. Kors for ansigt og bryst og Helligåndens virke og fylde i os. Og det bedste middel Helligånden ved, er at lede os til Jesus og hans ord, og ved dem lære, lytte, være stærke og leve. Derfor skal vi lære, hvad Jesus lærte os, som vi sang i salmen før prædikenen. Derfor skal vi lære, at vi ikke kan tjene både Gud og Fanden, og vi kan heller ikke være neutrale. Enten er vi hjemsted for Guds Helligånd eller Satans dæmoner. Men jo mere vi søger beskyttelsen, desto mere er Den Onde også på udkig efter os. På udkig efter den dør, vi lader stå på klem, når vi lader hånt om Jesu ord om dæmoner og okkultisme og ikke ærligt ”Forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.”

Nu er det jo ikke således, at enten så søger vi Guds Helligånd og beder vort Fadervor eller også er vi besat af det reneste og ondeste djævelskab, som Jan Brus Pedersen oplevede det og fortæller om i sin bog. Og jeg lover Jer, at ikke engang Steven Spielberg, Alfred Hitchcock eller Exorcisten kan hamle op med gruen og den indædte ondskab i det. Hannibal the Cannibal kunne være søndagsskolelærer i den sammenligning. Djævelen ved godt, at gav han sig sådan til kende i massiv, ekstrem

ondskab i alle ikke troende mennesker, så ville han tabe, for så ville vi alle sammen flokkes i kirken, og bøn og bibellæsning ville være hvert eneste menneskes daglige gerning.

Derfor kender vi oftest til det i en langt mildere form, og under skikkelser, som langt de fleste af os vil betakke os for at kalde for dæmoner eller onde ånder. Vi taler i stedet om kedelige eller dårlige personligheder. Vi taler om radikaliserede unge. Vi taler ikke om begær, hævnthørst, skadefryd, uretfærdighed, egoisme og andet deslige som dæmoner eller onde ånder. Men hvis ikke det er åndsfulde, hvad er det så? Vi giver det forskellige psykologiske, religiøse eller sociale betegnelser og bevæggrunde, og så bliver det langt mere uskyldigt, om end det kan være forfærdeligt nok. Det farlige er, at vi tror, at fordi vi kalder det noget mildere end ondskab og djævelskab, så kan vi også behandle det og dæmme op for det. Men kan vi dæmme op for IS? Kan vi dæmme op for det onde i os selv, som forhåbentlig aldrig når at blive så ekstremt, som f.eks. IS?

Dermed ikke sagt, alle psykologiske lidelser eller afvigelser er dæmoniske. Men vi skal være på vagt for forskellen og ikke blot psykologisere dæmoni.

Men, med fare for at blive misforstået, så er der ganske rigtigt forskel på den ondskab, som hugger halsen over på 21 kristne egyptere og andre, og så den ondskab jeg udsætter min næste for. Jeg slår jo ikke nogen ihjel. Er det nu så sikkert? Mennesker behøver ikke ligge hovedløse bag os, for at ligge livløse bag os. I salmen før prædikenen sang vi: *Uden dig må glæden gå på krykker*. Og der blev nævnt flere eksempler på koldt og goldt liv uden Jesus. Kun Guds ånd og gerninger, der udspringer deraf, giver liv og bevarer det fra at gå i stykker. Alt andet tager liv og ødelægger og invaliderer liv.

Vi skal høre, hvad Jesus siger. Vi skal se, at kun han kan give os livet gennem døden. Djævelen giver os døden gennem livet. I evangeliet bliver Jesus beskyldt for at stå i ledtog med Djævelen. Men som han jo ganske rigtigt påviser, så er det jo dybt godnat at forestille sig, at Djævelen uddriver sine egne dæmoner af menneskers liv. Der er kun én, Djævelen har respekt for; der er kun én, som kan få Djævelen og alle hans fandens dæmoner og onde ånder til at krybe i støvet og frygte: Det er Jesus og hans vrede over Djævelen.

Jesus har en gang for alle vist, at død og djævel ikke bider på ham. Ikke sådan at han gik uden om det. Men han gik gennem det.

Vi skal lytte til Jesus og ved hans ord lære at leve kristeligt, at Helligåndens gode gerninger bliver vort værn mod Guds vrede og mørkets magter og fortabelse. Paulus skriver, at vi skal leve ”som lysets børn, for lysets frugt er lutter godhed, retfærdighed og sandhed.” Deri er Guds gerning i vore liv, deri skal vi være salige, i at høre Guds ord og bevare det.

Den åndelige verden er en virkelighed. Fornægter vi den, fortæbes og fortæres vi i den og af den. Vi skal aldrig tro, at det okkulte er hyggeligt, fascinerende eller uskyldigt. Djævelen er aldrig uskyldig. Vi skal erkende den åndelige virkelighed med både Gud Helligåndens virkelighed og Djævelens og alt hans væsen. Vi skal erkende vor egen magtesløshed, og skjuler vi os bag Jesu kors og sætter vor tillid til Guds gode Helligånd, da skal vi få lov at blive bevaret i Guds hænder til evig salighed.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen